Suomen
Reserviupseeriliitto

Lausunto
27.9.2016

Puolustusvaliokunta

Viite: Puolustusvaliokunnan lausuntopyyntö 13.9.2016. Puolustusvaliokunta tiistai 27.09.2016 klo 10:30 / HE 94/2016 vp / Asiantuntijapyyntö

Suomen Reserviupseeriliiton lausunto hallituksen esityksestä laiksi puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 94/2016 vp) sekä lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle sisäministeriön hallinnonalan kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevan lainsäädännön muuttamiseksi (HE107/2016 vp)

Suomen Reserviupseeriliitto (RUL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto edellä mainituista hallituksen esityksistä.

Yleistä
Muutokset Euroopan turvallisuustilanteessa ovat lisänneet kansainvälisen yhteistyön tarvetta. Voimassa olevan lainsäädännön muuttaminen vastaamaan nykyistä tilannetta, jotta puolustusvoimilla on edellytykset osallistua nykyistä laajemmin kansainvälisen avun antamiseen ja muuhun kansainväliseen toimintaan on perusteltua.

Samassa yhteydessä on päivitettävä kansainväliseen toimintaan osallistuvan henkilöstön ja asevelvollisten asemaan, toimintavalmiuksiin ja oikeuksiin liittyvät säännöstöt.

Kansainvälisen avun antamiseen ja saamiseen sekä muuhun kansainväliseen toimintaan liittyvä päätöksentekojärjestelmän on oltava selkeä, läpinäkyvä mutta samalla myös riittävän joustava ja että se kykenee riittävän nopeaan päätöksentekoon.

Asevelvollisten kohdalla osallistumisen kansainvälisiin tehtäviin tulee aina ehdottomasti perustua vapaaehtoisuuteen.

Myös palkatun henkilökunnan kohdalla kansainväliseen toimintaan osallistumisen tulisi lähtökohtaisesti perustua vapaaehtoisuuteen.

Kaikkien kansainvälisiin tehtäviin osallistuvien henkilöiden palkka-, vakuutus- ja muiden palvelusehtojen tulee olla riittäviä ja tehtävän vaatimusluokka huomioiden keskenään tasavertaisia.

Lakimuutos mahdollistaa nykyistä laajemman kansainvälisen toiminnan. Päinvastoin kuin esityksen (HE 94/2016 vp) perusteluissa esitetään, pidämme erittäin todennäköisenä, että kansainvälisen toiminnan lisääntymisellä tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaresursseihin. Nämä aiheutuvat mm. kasvavista palkka- ja materiaalikuluista. Suomen Reserviupseeriliitto edellyttää, mahdollisesti lisääntyvä kansainvälinen yhteistyö ei pienennä kotimaan puolustukseen käytettäviä resursseja.

Yksityiskohtaisia kommentteja

Suomen Reserviupseeriliiton lausunto hallituksen esityksestä laiksi puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 94/2016 vp)

2§
Pidämme perusteltuna lisätä puolustusvoimien tehtäviin kohta 3) osallistuminen kansainvälisen avun antamiseen ja toimintaan.

Olisi hyvä selventää, onko laissa mainittu puolustusvoimien tehtäväjärjestys, (1 Suomen sotilaallinen puolustaminen, 2. Muiden viranomaisten tukeminen, 3. Osallistuminen kansainvälisen avun antamiseen ja muuhun kansainväliseen toimintaan, 4. Osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintaan ja sotilastehtäviin muussa kansainvälisessä kriisinhallinnassa), myös tehtävien prioriteettijärjestys. On tärkeää, että myös laista selviää, että Suomen sotilaallinen puolustaminen on selkeästi puolustusvoimien päätehtävä.

4§
Päätöksentekojärjestelmän kansainvälisen avun antamisessa ja pyytämisessä pitää olla selkeä.
Suomelle apua antavalla joukolla ja sotilaalla pitää olla tehtävän vaatima toimivalta ja voimankäyttöoikeudet. Johtosuhteet ja toiminnan toteuttamistavat pitää määritellä selkeästi jokaisessa tapauksessa

12§
Kansainvälisen avun antamisen kohdalla päätöksenteon tulee olla selkeä. Toimivallan ja voimakeinojen tulee olla selkeitä ja riittäviä sekä mitoitettuja kulloiseenkin tehtävään.

Kansainvälisen avun antamiseen ja muuhun kansainväliseen toimintaan osallistumisen tulee perustua henkilöiden vapaaehtoisuuteen. Tehtäviin osallistuvien asevelvollisten palvelusehtojen ml. koulutus-, palkka-, tapaturma- ja muut ehdot tulee olla yhteneväiset virka- ja työsuhteessa oleviin vastaaviin tehtäviin osallistuvien henkilöiden kanssa.

Erittäin tärkeä on pykälä 12 b, joka takaa, että tehtävän ajaksi Puolustusvoimien palvelussuhteeseen otettavan reserviläisen työ- tai virkasuhdetta ei saa tehtävän takia päättää.

Aluevalvontalain muuttaminen
RUL kannattaa aluevalvonta lakiin esitettyjä muutoksia ja lisäystä.

Asevelvollisuuslain muuttaminen
Korostamme, että asevelvollisen osallistuminen ulkomailla tapahtuvaan palvelukseen on aina perustuttava asevelvollisen vapaaehtoisuuteen, kuten mainitaan 62§ kohdissa 3 ja 5.

On tärkeää, että myös näissä pykälässä 62 mainituissa tehtävissä palvelevalla asevelvollisella on tapaturman ja palvelussairauden varalta vastaava korvausjärjestelmä kuin mikä on kriisinhallintatehtävissä toimivilla sotilailla.

Hallituksen esitykset eduskunnalle sisäasiainministeriön hallinnonalan kansainvälisen avun antamisesta ja vastaanottamista koskevan lainsäädännön muuttamiseksi (HE/107 vp)
Pidämme esitettyjä lakimuutoksia perusteltuina ja tarpeellisina.

Suomen Reserviupseeriliiton puolesta

Mikko Halkilahti
Puheenjohtaja
Suomen Reserviupseeriliitto
mikko.halkilahti@rul.fi
Puh. 0400 – 745 234

Janne Kosonen
Toiminnanjohtaja
Suomen Reserviupseeriliitto
janne.kosonen@rul.fi
Puh. 050 5810 819